

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 08-508 15 052

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-12-16

Remiss av Uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas dagverksamhet och vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2021/108

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

En kommun kan inte teckna avtal med verksamheter som drivs i egen regi. Stadens krav och förutsättningar regleras i stället genom uppdragsbeskrivningar. Remissen omfattar förslag på reviderade uppdragsbeskrivningar för vård- och omsorgsboende och dagverksamhet.

Förvaltningen ställer sig positiv till de reviderade uppdragsbeskrivningarna och anser att det övergripande innehållet är betydande och väsentligt för utförande av respektive uppdrag. Förvaltningen framför dock synpunkter på kapitelområden för arbetsledning och kompetens, där också de främsta förändringarna i uppdragsbeskrivningarna återfinns. Bland annat ser förvaltningen ett behov av tydliggörande gällande det ansvar som ska åläggas rollen som arbetsledare inom vård- och omsorgsboenden.

Bakgrund

I ett valfrihetssystem ska krav och förutsättningar för utförarna så långt som möjligt vara desamma oavsett regiform. Privata utförare som ingår i valfrihetssystemen upphandlas enligt lag om valfrihetssystem (LOV) medan driftentreprenader upphandlas enligt lag om offentlig upphandling (LOU) där krav och förutsättningar regleras genom kontrakt/avtal. Däremot kan inte en kommun teckna avtal med verksamheter som drivs i egen regi. Stadens krav och förutsättningar regleras i stället genom uppdragsbeskrivningar.

Äldrenämnden ansvarar för tre valfrihetsystem – hemtjänst, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. Vid äldrenämndens sammanträde den 16 december 2020 beslutades om reviderade förfrågningsunderlag för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende (dnr 5.1.1–584/2020 och 5.1.1–627/2020). Utifrån dessa har nu äldreförvaltningen arbetat fram förslag på uppdragsbeskrivningar för egen regi.

När det gäller uppdragsbeskrivning för hemtjänst har kommunfullmäktige givit äldrenämnden i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänst också kontinuerligt revidera uppdragsbeskrivning (dnr KS 718/215). Äldreförvaltningen föreslår att motsvarande hantering ska gälla för dagverksamhet och vård- och omsorgsboende. I praktiken innebär det att när ett förfrågningsunderlag revideras för något av de valfrihetssystem som äldrenämnden ansvar för revideras även motsvarande uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter. Kraven i uppdragsbeskrivningarna ska i tillämpliga delar vara desamma som i förfrågningsunderlagen alternativt ha en högre ambitionsnivå. Stadsdelsnämnderna ska själva också, precis som för hemtjänst, kunna göra vissa lokala kompletteringar.

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till reviderade uppdragsbeskrivningar till stadsledningskontoret och samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast den 20 december 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg i samråd med avdelningen för HR och kansli. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp och pensionärsråd den 9 december 2021.

Ärendet

Remissen omfattar förslag på reviderade uppdragsbeskrivningar för vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet.

Vård- och omsorgsboende

Uppdragsbeskrivningen är indelade i fem övergripande kapitel/områden:

1. Innehåll
2. Allmän orientering och förutsättningar för uppdraget
3. Krav på utföraren
4. Krav på tjänstens utförande
5. Ersättningar och betalningsrutiner
6. Uppföljningar

De förändringar som föreslås i uppdragsbeskrivningen återfinns framförallt inom kapitel 3.6 Arbetsledning och inom kapitel 4.6.1 Kompetenskrav oavsett anställningsform.

Den förändring som föreslås inom kapitel 3.6 arbetsledning innebär ett utökat krav avseende utsedd och i verksamheten närvarande arbetsledare dygnet runt. Inom kapitel 4.6.1 kompetens innebär förändringen en höjning av kompetenskrav för all baspersonal. Utföraren har fram till den 1 januari 2024 på sig att kompetensutveckla befintlig personal så de uppfyller ställda krav.

Dagverksamhet

Uppdragsbeskrivningen är indelad i fyra övergripande kapitel/områden:

1. Innehåll
2. Allmän orientering
3. Krav på utföraren och kvalitet
4. Ersättning
5. Uppföljning

De förändringar som föreslås i uppdragsbeskrivningen återfinns framför allt inom kapitel 3.6.1 Kompetens. Den föreslagna förändringen är den samma som för vård- och omsorgsboenden och innebär en höjning av kompetenskrav för all baspersonal.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till uppdragsbeskrivningarna, innehållet är väsentligt och betydande för utförande av respektive uppdrag. Uppdragsbeskrivningarna möjliggör ökad likställighet av verksamheterna inom staden.

Förvaltningen vill dock framföra synpunkter till nedanstående kapitelområden inom respektive uppdragsbeskrivning.

Vård- och omsorgsboende

3.6 Arbetsledning

I uppdragsbeskrivningen står att ”Utföraren ska säkerställa att det i boendet finns arbetsledning dygnet runt. Det ska dygnet runt, årets samtliga dagar, finnas en tydligt utpekad arbetsledare på plats i verksamheten och det ska vara känt för personal, enskilda och närstående vem denne är.”

Förvaltningen anser att krav på särskilt utsedd arbetsledare dygnet runt bidrar till en ökad trygghet för både boende och personal samt har betydelse för verksamhetens drift.

Förvaltningen ser också att detta förutsätter befogenheter och särskilt fördelade arbetsmiljöuppgifter kopplat till uppdraget. Förvaltningen ställer sig dock frågande till om arbetsmiljöuppgift i den omfattning och befogenheter som i uppdragsbeskrivningarna beskrivs i form av ställföreträdare för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar kan fördelas till en arbetsledare utan formellt personalansvar. ”För den som berörs av fördelningen ska arbetsmiljöarbetet vara en särskild uppgift som ingår som en del i anställningen. Det innebär att den anställde arbetsledaren ansvarar för att utöva arbetsgivarens allmänna arbetsmiljöansvar och är arbetsgivarens ställföreträdare inom sin verksamhet, avdelning, enhet eller motsvarande när denne tjänstgör som arbetsledare” sidan 12.

Enligt Arbetsmiljöverket kan arbetsmiljöuppgifter fördelas till medarbetare som har den kompetens och kunskap som krävs för uppgiften¹ men ansvaret för arbetsmiljön kan inte delegeras². Förvaltningen anser att ansvara och vara ställföreträdare för att utöva ett allmänt arbetsmiljöansvar i praktiken innebär ett delegerande av ansvar.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att alla medarbetare vet vem som är tjänstgörande arbetsledare, däremot ställer sig förvaltningen frågande inför betydelsen av att alla boende och anhöriga ska ha kännedom om detta vid arbetsledning utanför kontorstid då dessa naturligt vänder sig till personal som tjänstgör på avdelningen som i sin tur rapporterar till arbetsledare eller säkerställer att ansvarig chef får informationen.

Vård och omsorgsboende och Dagverksamhet

4.6.1 Kompetenskrav oavsett anställningsform (Vob)

3.6.1 Kompetens (Dagverksamhet)

Förvaltningen välkomnar ett höjt kompetenskrav för baspersonal inom äldreomsorgen i enlighet med nationellt ställda krav. Förvaltningen vill dock lyfta utmaningar kopplat till de höjda kompetenskraven. I nuläget finns möjligheter för medarbetare att utbilda eller vidareutbilda sig på arbetstid genom Äldreomsorgslyftet och språkhöjande satsningar. Trots dessa möjligheter finns utmaningar i att motivera medarbetare till att ansöka till och genomföra hela utbildningen. Vidare finns

¹ 6§ AFS 2001:1

² 3 kap. 2 § arbetsmiljölagen

utmaningar för medarbetare att uppnå godkänt inom utbildningarna där språkkompetens ofta är hindret för att tillgodogöra sig utbildningsinnehållet. Förvaltningen ser behov av ett stadsövergripande förhållningssätt när medarbetare inte klarar av att uppnå ställda krav vid kompetensutveckling eller av särskilda skäl inte genomför kompetenshöjande insatser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Karin Bülow
Avdelningschef

Bilagor

1. Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas dagverksamhet inom stadens valfrihetssystem
2. Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-11-22
Karin Bülow, Avdelningschef	2021-11-21